১১ ভৰ্তি আৰু উত্তোলন

0333CH11

তুমি কিমান খাব পাৰিবা?

চিন্তুয়ে পোষ্টাৰখন পঢ়ি শঙ্কোক কৈছিল:

তুমি কিয় ভাবা যে চিন্তুৱে প্ৰত্যাহ্বানটো গ্ৰহণ নকৰে?
তুমি প্ৰত্যাহ্বানটো গ্ৰহণ কৰিব পাৰিবানে?

শিক্ষকৰ টোকা: শিশুসকলে বুজি পোৱা উচিত যে যদি কোনোৱে ডাঙৰ গিলাচ এটা লয় তেন্তে আমি কম সংখ্যক গিলাচ খাব পাৰোঁ। গতিকে কোনোৱে প্ৰত্যাহ্বান গ্ৰহণ নকৰিবও পাৰে।

কাৰ গিলাচত অধিক আছে?

নিতা আৰু মনু ৰিতুৰ ঘৰলৈ গৈছিল। ৰিতুৰ মাকে তেওঁলোকক বিভিন্ন গিলাচত গাখীৰ দিয়ে। কোনে আটাইতকৈ বেছি গাখীৰ পায় বুলি ভাবা?

ৰিতুৰ বায়েকে বিচাৰে যে কোনে এনেধৰণৰ আটাইতকৈ বেছি গাখীৰ খায়

তাই গিলাচৰ সামগ্ৰি খিনি ৩টা সমান আকাৰৰ গিলাচত ঢালি দিয়ে।

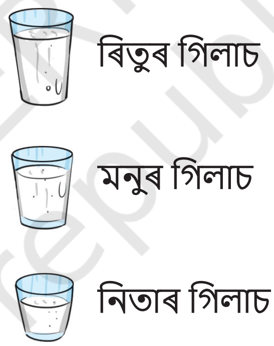

আমি আলোচনা কৰোঁ আহা

১. কোনে আটাইতকৈ বেছি গাখীৰ খাইছিল?

২. কোনে আটাইতকৈ কম গাখীৰ খাইছিল?

© NCERT not to be republished

৩. খালী ঠাইবোৰ 'অধিক' বা 'কম' ৰে পূৰণ কৰক।

a. নিতাৰ গিলাচত মনুৰ গিলাচতকৈ............. গাখীৰ।

b. মনুৰ গিলাত নিতাৰ গিলাচতকৈ............. গাখীৰ।

c. ৰিতুৰ গিলাচত নিতাৰ গিলাচতকৈ .... গাখীৰ।

৪. সঠিক নাম ✓ টিক কৰক।

a. নিতা/মনু/ৰিতুৰ গিলাচত আটাইতকৈ বেছি গাখীৰ আছে।

b. নিতা/মনু/ৰিতুৰ গিলাচত আটাইতকৈ কম গাখীৰ আছে।

আমি কৰোঁ আহা

তোমাৰ ঘৰৰ পৰা বিভিন্ন আকাৰৰ তিনিটা পাত্ৰ (সৰু বাটিৰ , গ্লাচ , আৰু বটল) । অনুমান কৰা: কিমান সৰু বাটি, আৰু বটলটোৱে গিলাচ পূৰণ কৰিব? বটলটোত কিমান গিলাচ ভৰিব? প্ৰথমে অনুমান কৰা আৰু তাৰ পিছত তোমাৰ অনুমান শুদ্ধ হয় নে নাই পৰীক্ষা কৰিববলৈ এটা পাত্ৰৰ পৰা আন এটা পাত্ৰলৈ পানী ঢালা।

পাত্ৰ	সৰু বাটিৰ সংখ্যাৰ বাবে মোৰ অনুমান	কেইটা বাটি
গিলাচ		
বটল		

১. খালী ঠাইবোৰ 'আটাইতকৈ বেছি' বা 'আটাইতকৈ কম' ৰে পূৰণ কৰা।

a. গ্লাচটোৱে .... পানী ধৰি ৰাখে।

b. বটলটোৱে .... পানী ধৰি ৰাখে।

২. তোমাৰ ঘৰত ব্যৱহৃত পাত্ৰবোৰৰ নাম দিয়া যিয়ে আপোনাৰ বটলতকৈ অধিক পানী সংৰক্ষণ কৰিব পাৰে।

শিক্ষকৰ টোকা: শিশুসকলে বিভিন্ন ধৰণৰ পাত্ৰ পাব পাৰে কিন্তু তেওঁলোকে নিজৰ সামৰ্থ্যৰ বিষয়ে সিদ্ধান্ত ল'বলৈ সক্ষম হ'ব লাগে।

© NCERT not to be republished

আমি কৰোঁ আহা

১. বাটিটো কেইটা লেডলে ভৰ্তি কৰে? ....

২. জগটোত কেইটা গিলাচ ভৰ্তি কৰিব পাৰিব? ....

৩. গিলাচৰ আধা ভৰ্তি কৰিবলৈ তুমি কি ব্যৱহাৰ কৰিবা?

৪. ইয়াৰে কোনটো তুমি গিলাচত নেমুপানী বিতৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিবা? কিয়?

৫. কিমানটা গিলাচ ৩ জগ নেমুপানীৰে ভৰ্তি কৰিব পাৰি?

৬. ৪ গিলাচ ভৰাবলৈ কিমানটা লেডলৰ প্ৰয়োজন?

৭. এটা জগত কিমান নেমুপানী ধৰি ৰাখিব পাৰি জানিবলৈ তুমি লেডল, বাটি বা গিলাচ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰিবানে?

শিক্ষকৰ টোকা: শিশুসকলক প্ৰতিটো বস্তু ব্যৱহাৰ কৰি কিমানবাৰ ঢালি দিব লাগিব সেই বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ দিয়ক। কম সামৰ্থ্যৰ বাচনবোৰ কেনেদৰে অধিক সামৰ্থ্যৰ বাচন কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি আৰু অধিক সামৰ্থ্যৰ বাচনবোৰে কেনেদৰে কম সামৰ্থ্যৰ কেইবাটাও বাচন কৰিব পাৰে সেই বিষয়ে আলোচনা কৰক। তেওঁলোকে এই সিদ্ধান্তত উপনীত হবলৈ দিয়ক যে দুয়োটা ক্ষেত্ৰতে পৰিমাণ একেই থাকে।

© NCERT not to be republished

এটা পৰিমাপক বটল

নিতাই গাখীৰ গোৱালজনক প্ৰতিদিনে পৰিমাপক কাপ এটা ব্যৱহাৰ কৰি গাখীৰ দিয়া দেখা পায়।

তুমি কিয় ভাবা যে গোৱালজনে গাখীৰ দিবলৈ পৰিমাপক কাপ ব্যৱহাৰ কৰে? তোমাৰ পিতৃ-মাতৃ, ককা-আইতাক আৰু তোমাৰ শ্ৰেণীৰ সৈতে আলোচনা কৰা।

নীতাই বটলটোৰ পৰা পানী জগলৈ ঢালি দিয়ে জগটো ১ লিটাৰ।

আমি আলোচনা কৰোঁ আহা

১. তলত দিয়া বাক্যবোৰত উপযুক্ত শব্দ ✓ টিক কৰা।

ক) গিলাচটোৱে অধিক/কম ১ লিটাৰ ধৰি ৰাখে।

খ) বাটিটোৱে অধিক/কম ১ লিটাৰ ধৰি ৰাখে।

গ) জগটোৱে অধিক/কম ১ লিটাৰ ধৰি ৰাখে।

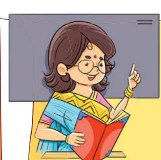

শিক্ষকৰ টোকা: শিশুসকলক শ্ৰেণীত উপৰোক্ত কাৰ্যকলাপবোৰ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰক। শ্ৰেণীত শিশুৰ ফলাফলসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক। শিশুসকলে তেওঁলোকে বাছনি কৰা পাত্ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি বেলেগ বেলেগ উত্তৰ পাব পাৰে। শিক্ষকসকলে কেইটামান পাত্ৰ ল'ব পাৰে আৰু তেওঁলোকক অনুমান কৰিবলৈ ক'ব পাৰে যে প্ৰতিটোৱে ১ লিটাৰ বা এক লিটাৰতকৈ অধিক বা কম ধৰি ৰাখিব পাৰে নেকি।

© NCERT not to be republished

২. ঘৰত ঠিক ১ লিটাৰ পাত্ৰবোৰ বিচাৰি উলিওৱা। পৰীক্ষা কৰিবলৈ তোমাৰ ১ লিটাৰ বটল ব্যৱহাৰ কৰা।

৩. ১ লিটাৰতকৈ অধিক বা তাতকৈ কম পাত্ৰ চিনাক্ত কৰা।

আমি চিন্তা কৰোঁ আহা

ছবিখন চাওক আৰু উপযুক্ত শব্দ ✓ টিক কৰা।

ক) মগটোত লিটাৰ/আধা লিটাৰ পানী থাকে। ।

খ) গিলাচটোত লিটাৰ/আধা লিটাৰ/চতুৰ্থাংশ লিটাৰ পানী থাকে।

আমি অন্বেষণ কৰোঁ আহা

প্ৰথমে অনুমান কৰা আৰু ১ লিটাৰ বটলৰ সৈতে পৰীক্ষা কৰা।

ক) তোমাৰ ঘৰৰ বাল্টি এটাত কিমান পানী থাকে: ইয়াৰ সমান/তকৈ অধিক/কম ১ লিটাৰ।

খ) তোমাৰ ঘৰৰ মগ এটাত কিমান পানী থাকে: /তকৈ কম/সমান আধা লিটাৰ।

গ) গিলাচ এটাত কিমান পানী থাকে: /তকৈ কম/সমান এক চতুৰ্থাংশ লিটাৰ।

শিক্ষকৰ টোকা: অনুগ্ৰহ কৰি ১ লিটাৰ, ১/২ লিটাৰ আৰু ১/৪ লিটাৰ সামৰ্থ্যৰ পৰিমাপক কাপ বা পাত্ৰ ক্ৰয় কৰা। শিশুসকলৰ সৈতে শ্ৰেণীকোঠাত পানী জুখিবলৈ কাৰ্য্যকলাপসমূহ পৰিচালনা কৰক। লগতে, শিশুসকলক শ্ৰেণীত এইটো প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰক যে ৪ লিটাৰ গিলাচ ১ লিটাৰৰ সমান, আৰু ২ আধা লিটাৰ মগ ১ লিটাৰৰ সমান।

© NCERT not to be republished

তুমি জানানে?

১ লিটাৰ একক ব্যৱহাৰৰ প্লাষ্টিকপানীৰ বটল তৈয়াৰ কৰিবলৈ, আমাক প্ৰায় ৫ লিটাৰ পানীৰ প্ৰয়োজন! যদি আমি আমাৰ নিজৰ গিলাচ বা পুনৰ ব্যৱহাৰযোগ্য বটল ব্যৱহাৰ কৰোঁ তেন্তে কম পানী অপচয় হব।

গধুৰ নে পাতল?

চিন্তুৱে এখন হাতত ৩ খন পাঠ্যপুথি আৰু আনখন হাতত এডাল পেঞ্চিলৰ বাকচ ৩০ ছেকেণ্ড ধৰি ধৰি আছে।

আলোচনা কৰা যে কিয় চিন্তুৰ এখন হাত আনখন হাততকৈ তলত?

নিম্নলিখিত বস্তুবোৰ দুয়োখন হাতে ধৰি ৰাখিবলৈ চেষ্টা কৰা। পৰ্যৱেক্ষণ কৰা। কোনটো গধুৰ আৰু কোনটো পাতল?

কোনটো পাতল আৰু গধুৰ সেই বিষয়ে তুমি আৰু তেমাৰ বন্ধু সন্মত নে?

তুলনা কৰিব লগা বস্তুসমূহ	মোৰ পৰ্যৱেক্ষণ	মোৰ বন্ধুৰ পৰ্যৱেক্ষণ
দুপৰীয়াৰ আহাৰৰ টিফিন আৰু পেঞ্চিল বাকচ	.... তাতকৈ গধুৰ	.... তাতকৈ গধুৰ ....
তোমাৰ স্কুল বেগ আৰু দুপৰীয়াৰ আহাৰৰ টিফিন		
আপেল আৰু তৰমুজ		
বায়ু আৰু বাস্কেটবলৰে ভৰ্তি বেলুন		

শিক্ষকৰ টোকা: শিশুসকলে বুজিব লাগিব যে ওজনৰ বাবে গধুৰ বস্তুবোৰৰ ওজন হ্ৰাস হোৱাৰ প্ৰৱণতা থাকে। শিক্ষকসকলে সম্পূৰ্ণ ভাৰসাম্য আনিব পাৰে বা শাক-পাচলি বিক্ৰেতাক শিশুসকলক ওজনৰ বিষয়ে কিছু অভিজ্ঞতা দিবলৈ আমন্ত্ৰণ কৰিব পাৰে।

© NCERT not to be republished

আমি কৰোঁ আহা

১. বস্তুবোৰৰ নাম আৰু সেইবোৰৰ ওজন তলত দিয়া তালিকাত লিখা:

	বস্তু	কিমানটা মুদ্রা বা ইৰেজাৰে বস্তুটোৰ ভাৰসাম্য বজাই ৰাখে?
ক.	পেঞ্চিল	
খ.	পিং পং বল	
গ		
ঘ.		
ঙ.		

২. অলপ গধুৰ বস্তু জুখিবলৈ আন এটা ওজন বনাওঁ আহা। এটা জুইশলা বাকচ বালিৰে ভৰোৱা আৰু ইয়াক তলত উল্লেখ কৰা বস্তুবোৰৰ ওজন কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা। জুইশলা বাকচৰ ক্ষেত্ৰত ওজন অনুমান কৰা আৰু তাৰ পিছত পৰীক্ষা কৰা।

বস্তু	বস্তুটোৰ ভাৰসাম্য বজাই ৰাখিবলৈ প্ৰয়োজনীয় জুইশলা বাকচৰ সংখ্যাৰ বিষয়ে তোমাৰ অনুমান।	বস্তুটোৰ ভাৰসাম্য বজাই ৰাখিবলৈ ব্যৱহৃত জুইশলাৰ সংখ্যা
পেঞ্চিল বাকচ		
এখন চামুচ		
৪ টা মাৰ্বল		

আটাইতকৈ পাতলৰ পৰা গধুৰৰ ক্ৰমত পৰিমাপ কৰা সকলো বস্তুৰ নাম লিখা।

....

শিক্ষকৰ টোকা: এটা সৰল পুতলা টই-বেলেন্স ক্ৰয় কৰক। মুদ্ৰা বা অব্যৱহৃত ইৰেজাৰৰ দৰে সহজে উপলব্ধ ওজন ব্যৱহাৰ কৰক।

© NCERT not to be republished

আমি কৰোঁ আহা

ওজন সন্ধান

এই কাৰ্য্যকলাপ দলবদ্ধভাৱে কৰা। তোমাৰ গোটৰ মাজত তোমাতকৈ গধুৰ বেগ এটা বিচাৰা। আলোচনা কৰা।

১. তোমাৰ বেগটো কিয় গধুৰ বা পাতল?

২. বেগত কিতাপৰ সংখ্যাত পাৰ্থক্য আছে নেকি চাবলৈ কিতাপৰ সংখ্যা গণনা কৰা।

৩. তুমি কিতাপ এখন স্থানান্তৰ কৰি প্ৰায় একে ওজনৰ বেগ দুটা বনাব পাৰিবানে? আলোচনা কৰা।

১ কিলোগ্ৰাম কিমান?

তোমাৰ পিতৃ-মাতৃৰ সহায়ত ঘৰত ১ কিলোগ্ৰাম লিখা বস্তু বিচাৰা। ইয়াক তোমাৰ হাতেৰে অনুভৱ কৰা আৰু অনুমান কৰা যে আন বস্তুবোৰ ১ কিলোগ্ৰাম হ'ব নে। বস্তুটোৰ লেবেল পৰীক্ষা কৰি বা তোমাৰ পিতৃ-মাতৃক সুধি পৰীক্ষা কৰা।

৪. ১ কিলোগ্ৰাম হোৱা বস্তুবোৰৰ নাম লিখা।

...., ...

এপেকেট ১ কিলোগ্ৰাম নিমখৰ বা আন যিকোনো সহজে উপলব্ধ পেকেট আমাৰ জোখৰ সঁজুলি হিচাপে ৰাখিবা।

৫. তুমি অনুমান কৰিব পাৰিবানে যে ইয়াৰে কোনটো বস্তু ১ কিল 'গ্ৰামতকৈ পাতল বা গধুৰ হ'ব? উপযুক্ত বাকচত এটা টিক চিহ্ন দিবা।

বস্তুসমূহ							
১ কিগ্ৰাতকৈ অধিক							
১ কিগ্ৰাতকৈ কম							

© NCERT not to be republished

৬. ভাৰসাম্য চাওক আৰু সঠিক শব্দ ✓ টিক কৰা।

a) প্ৰতিটো দাইলৰ পেকেটৰ ওজন আধা কিলোগ্ৰাম/কিলোগ্ৰাম।

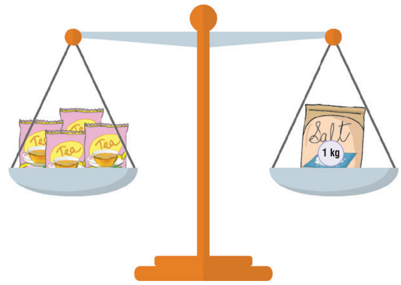

b) প্ৰতিটো চাহৰ পেকেটৰ ওজন আধা কিলোগ্ৰাম/চতুৰ্থাংশ কিলোগ্ৰাম/কিলোগ্ৰাম।

আমি অন্বেষণ কৰোঁ আহা

তোমাৰ ঘৰৰ চাৰিওফালে চোৱা আৰু প্ৰায় আধা কিলোগ্ৰাম আৰু এক কিলোগ্ৰামৰ চতুৰ্থাংশৰ বস্তু চিনাক্ত কৰা। এই বস্তুবোৰ তোমাৰ হাতেৰে অনুভৱ কৰা আৰু অনুমান কৰা যে আন বস্তুবোৰৰ আধা বা চাৰি কিলোগ্ৰাম কি। প্ৰায় এক চতুৰ্থাংশ কিলোগ্ৰাম আৰু আধা কিলোগ্ৰামৰ বস্তুবোৰ তালিকাভুক্ত কৰা। ১ কিলোগ্ৰাম নিমখৰ পেকেটটোৰ সৈতে পৰীক্ষা কৰা।

শিক্ষকৰ টোকা: শিশুসকলে কেনেদৰে তেওঁলোকৰ অনুমান কৰি আছে সেই বিষয়ে শ্ৰেণীৰ শিশুসকলৰ সৈতে আলোচনা কৰক। শিশুসকলক পেন বেলেন্স আৰু ১ কেজি নিমখৰ পেকেট ব্যৱহাৰ কৰি ১ কেজি, ১/২ কেজি, আৰু ১/৪ কেজিৰ মাজৰ সম্পৰ্ক আৱিষ্কাৰ/আলোচনা কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰক।

© NCERT not to be republished

জটিল বল

১. মন্টুৱে তাৰ বন্ধুৰ আগত এটা পাজোল সৃষ্টি কৰেঃ ৩ টা দেখাত একে আকাৰৰ। ইয়াৰে এটা গধুৰ আৰু দুটা ওজনৰ সমান। তোমাৰ কেৱল এটা পেন-বেলেন্স আছে আৰু কোনো ওজন নাই। ৩ আৰু পেন-বেলেন্স ব্যৱহাৰ কৰি তুমি চিনাক্ত কৰিব পাৰিবানে কোনটো গধুৰ বল?

a) তুমি কিমান বাৰ ওজন কৰিব লাগিব?

b) ভাৰসাম্য মাত্ৰ এবাৰ ব্যৱহাৰ কৰি কোৱা কোনটো গধুৰ বল।

২. বিভিন্ন ওজন আৰু ৰঙৰ তিনিটা একে আকাৰৰ বল আছে: ৰঙা, কমলা আৰু সেউজীয়া। তুমি ইয়াৰ বাবে পেন বেলেন্স ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰিবা কিন্তু ওজন ব্যৱহাৰ কৰিব নোৱাৰিবা।

কোনটো আটাইতকৈ গধুৰ আৰু কোনটো আটাইতকৈ পাতল তুমি কেনেকৈ বিচাৰিবা?

© NCERT not to be republished